

A magánybetegség legjobb ellenszere

Heves megyében a nyugdíjasok több mint kétharmada kérte tagságának megszüntetését. Első pillanatra úgy tűnik, ez csak a szakszervezet kritikája, de úgy gondolom ez jóval több annál. Ez figyelmeztetés a kormányzati szerveknek is, hogy sürgősen szükség van olyan nyugdíjreformra, amely megszünteti a nyomasztó gondjaitól az öregeket. Az pedig hogy tömegével lépnek ki a szakszervezetből az idős emberek, ez ellen még akkor is tenni kell, ha az egy-két éve nyugdíjba vonultaknál nem ilyen nagy a kilépők aránya.

A fenti szomorú tényt a Szakszervezetek Heves Megyei Tanácsának vizsgálata mutatta ki, amely nemcsak a nyugdíjas szakszervezeti tagok életkörülményeit vizsgálta, hanem minden öregét aki a megyében él. Megállapították, hogy Heves megye a legöregebb közé tartozik az országban, 338 ezer lakójából 82 700 a nyugdíjkorhatárt elértek száma. Ez pedig a terület népességének csaknem egynegyedét teszi ki. Ebben az arányban bizonyára közrejátszik, hogy az utóbbi években a fiatalok nemigen vállalkoznak több gyermek nevelésére, hogy a megye népességmegtartó képessége csökkent, nem tud a fiatalok számára olyan vonzó munkahelyeket kínálni, amely a megyében tarthatná őket, és nőtt az aktív korosztály, s ezen belül a 40-50-esek halálozási aránya.

A lelkiekkel is törődni

Az szmt nem kis munkára vállalkozott, tehát amikor enyhíteni akarja nyugdíjasainak életét. Különösen nehéz ez, hiszen az idős emberek itt az országos átlagnál 7 százalékkal kevesebb nyugellátást kapnak, sokan a falvakban élnek, ahol a termelőszövetkezetektől igen kis keresettel, kevés szolgálati idővel mentek nyugdíjba, s így igen szerény körülmények között élnek.

A valóság feltárása a munkának csak az első része. Farkas Sándor, az szmt vezetőtitkára szerint először pontos képet kell kapni a nyugdíjasok helyzetéről, hogy aztán tudjanak segíteni rajtuk. Az szmt nyugdíjasbizottsága felmérte, hogyan támogathatná a leginkább rászorultakat. Jó példák máris akadnak, több vállalatnál kialakították a nyugdíjasbizalmi-hálózatot, a szakszervezeti tisztségviselők segítő érdekvédelmi munkájukat a helyi tanácsokkal összhangban végzik. A tanácsok pedig az ő javaslataik alapján döntenek, többek között a kivételes nyugdíjemelésekről, a segélyek adásáról. Az is nagy eredmény, hogy az üzemek többsége már kedvezményes étkeztetést biztosít nyugdíjasainak.

Farkas Sándor azt magyarázza, hogy a szakszervezetnek vissza kell térni a régi hagyomá-

nyokhoz. Nem csak az öregek érdekvédelmével, anyagi gondjaival kell foglalkozni, hanem lelki problémáikkal is: az szmt-nek kulturális központtal kell válnia, hiszen a pénztelenség mellett a legnyomasztóbb gond, az idős emberek magánya, magára maradoottsága. Persze ezt nem olyan könnyű megvalósítani, hiszen a 60-as évek végén a szmt-k székházát nem mozgalmi központnak, hanem hivatalnak építették. S ezt a hivatalt átalakítani olyan fórummá, ahol az idős emberek jól érzik magukat, igencsak nehéz. Akár jelképesnek is felfogható a vezetőtitkárnak ez a törekvése, mert a szakszervezetnek, ha meg akarja tartani tagjait, valódi mozgalommá kell átalakulnia. Ezért a jövőben az szmt megpróbálja átalakítani a legalább a földszinti helyiségeket, hogy ott méltó helyet kapjanak az idős emberek.

Szecsó Klára, az szmt politikai munkatársa igazságtalannak tartja, hogy az emberek a nehéz helyzetben a szakszervezetet hibáztatják, hiszen a nyugdíjak összegét nem a szakszervezet állapítja meg. Arról pedig sajnos nemigen tudnak, hogy akár a SZOT-ban, akár a megyében mennyit tesznek értük a szakszervezet tisztségviselői. Szecsó Klára azt is elmondta, hogy az szmt nyugdíjasbizottságának munkáját nemigen lehet szétválasztani a megyei társadalombiztosítási tevékenységtől. Nemcsak mert nemrégiben ez a feladat a szakszervezet volt, hanem azért is, mert a megyei társadalombiztosítási tanács különböző albizottságaiban ott találhatók a szakszervezet képviselői is. Szecsó Klára például társadalmi munkában a megyei társadalombiztosítási tanács elnöke is: jöttömkor is éppen a testület részére készített jelentést.

Kevés a pénz

A szakszervezeti tisztségviselők tanácsaikkal, észrevételeikkel részt vesznek többek között a társadalombiztosítási, a nyugdíjas-, az egészségügyi, a rehabilitációs, a segélyezési és a nyugdíjas-fellebbezési szakbizottság munkájában. Ez utóbbinak vezetője Misley Kálmán, aki egyben az szmt nyugdíjasbizottságának is elnöke. Ha minden nyugdíjas ilyen aktívan segítené társait, talán kevesebb gondról adhatnánk most hírt. Misley Kálmán aktív idejében főmérnök volt, mégsem esik le a gyűrű az ujjáról, amikor idős társainak tüzelőt hord, fát vág. Bíróságra és a tanácsra szaladgál, intézni az öregek ügyes-bajos dolgait.

A kevés pénzt, ami rendelkezésre áll, az ilyen emberek aktivitása nem tudja ugyan pótolni, hiszen segítségük pénzben nem kifejezhető, de enyhíteni tudják társaik gondjait.

A megye 82 700 nyugdíjasának segélyezésére a megyei társadalombiztosítási tanácsnak mindössze 1 680 000 forintja van, ezt igazságosan elosztani igen nehéz, ebben segítenek az szmt nyugdíjasbizottságának tagjai, akik kijárnak az öregekhez, megvizsgálják, milyen körülmények között élnek.

A 64 éves Nagy Ferenc, az szmt nyugdíjasklubjának vezetője, aki aktív korában könyvtárigazgató volt, elmondta, hogy még a viszonylag jó körülmények között élő öregek is szinte máról holnapra élnek. A nyugdíjasok életszínvonala 30-40 százalékkal alacsonyabb, mint az aktívaké, emellett a nyugdíjak reálértéke állandóan csökken. Vizsgálataik során megállapították, hogy a lakás fenntartása egyre drágul, a villany- és gáz-

számla összege állandóan nő, az élelmiszerek árai szinte napról napra kiszámíthatatlanul drágulnak, még azoknak az öreg házaspároknak van isteni szerencséje, akik együtt öregszenek meg, mert az egyedül álló öregek helyzete szinte reménytelen. A megyében is igen gyakori, hogy a gyerekek nem segítik szüleiket, pedig volna pénzük, sok öreg szülő pedig szígyell támogatást kérni.

Falu és város

Kerékgyártó Lászlóné szomorúan állapította meg, hogy a belpátfalvi, a kiskörei és a tiszánánai, de általában a falvakban élő nyugdíjasokhoz képest ők, a városiak, még jobb helyzetben vannak. Pedig ők sem élnek könnyen. Nagyon szerettek utazni, világot látni, most kevesebbet utaznak, alig-alig vesznek ruhát, megtanulták, hogyan kell a régitől átalakítani. Többet költenek gyógyszerre, orvosra, olcsóbb kávéét isznak, egyszóval takaréklángra állították magukat. Elmondták azt is, hogy a nyugdíjasklub előadásainak társas foglalkozásainak megszervezése az alapvető gondokon ugyan nem segít, de legalább van egy hely, ahol az idős emberek jól érezhetik magukat. Az szmt-nek 27 nyugdíjasa van és a nyugdíjasklubnak rövid pár hónap alatt hetven tagot verbuváltak. A klub fenntartására sok pénzük nincsen, csupán 20 ezer forint. Ebből finanszírozzák az előadásokat, fedezik a postaköltségeket. Egész napos klubot szeretnének, de egyelőre csak hétfőn, szerdán és pénteken délután háromtól hétfig lehetnek együtt. Azt mondják, a semmihez képest még ez is óriási dolog, hiszen sokáig a városban egyetlen intézmény sem adott helyet nekik, csak ígérgettek.

Kell a jó klub, tartja a 71 éves Gergely István, mert az öregek magányosak, hiányzik, hogy valaki elbeszélgesse velük. Olyan klubot csinálnak, amely vonzza a többi öreget, hiszen a magánybetegségnek a legjobb ellenszere a kis közösség. A magány ugyanis előbb vagy utóbb megkeseríti az embert, s emiatt sok esetben kiábrándultan feladják a küzdelmet, pedig sok példa bizonyítja, hogy a nyugdíjaséveknek is lehetnek szépségei.

Az szmt nyugdíjasklubja és -bizottsága nem tudja ugyan megváltoztatni alapjaiban a nyugdíjasok helyzetét, de sokat tehet értük. A hevesi, sokszor heves viták arról győztek meg, hogy nem várhatunk addig, amíg az idő megoldja a nyugdíjasok problémáit. Mindenkinél a maga területén kell tenni azért, hogy a nyugdíjas ne legyen másodrangú polgár, mert ha nem cselekszünk, hiába hozunk létre jó nyugdíjasklubokat, -bizottságokat, hiába veszi magára a megoldhatatlan terhet az szmt, mindez csak felületi kezelés marad.

Udvarhelyi András

Nyugdíjasok

Nyugdíjasok	
261-40760-5	1. sz. H.
1984. II. hónap	
2502	1. sz. H.

fóruma

Összeállításunk minden hónap első szerdáján jelenik meg